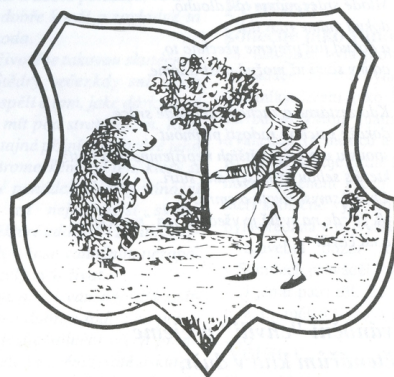

Vlastivědné muzeum
Vysoké n. Jizerou 513 01

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉHO ÚRADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

PROSINEC 1996

ZPRAVODAJ MěÚ Vysoké nad Jizerou - Větrník č. 12/1996, vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 400 kusů, cena 4 Kč. Příspěvky zasílejte do konce měsíce
na MěÚ ve Vysokém nad Jizerou PSČ 51211

P. Bosmans

Stárnout s mladým srdcem

*Mladé srdce máme tak dlouho,
dokud máme rádi život,
jak nám jej přináší každý den
se vším dobrým i zlým.
Mladé srdce máme tak dlouho,
dokud máme rádi lidi
a dokud jim přejeme všechno to,
co my sami už možná postrádáme.*

*Kdo zestárne a zachová si mladé srdce,
dokáže s tichou radostí přijmout
spoustu malých i větších nepřjemností a potíží,
které s sebou přinášejí dny stáří.
Chápe smysl života a smrti.
Ví, že zde na světě je všechno jen "maličko"
a na chvíli -*

**a pro vánoční "chvilu" přejeme
všem čtenářům klid v duši,
pohodu domova a radost z prostých darů života.
Nechť se ve všech srdcích narodí láska.**

Redakce

Vánoční blahopřání

Milí přátelé,

*aniž jsme si uvědomili, je zase rok pryč.
Vzduch se citelně ochladil, začíná pole-
tovat sníh a okna postříbřil mráz. Je tu
zima s překrásným pohledem na kraji-
nu, která se třpytí v záři slunce a měsí-
ce. Tento pohled nám připomíná, že při-
chází i čas vánoční.*

*Svátky vánoční se dají přirovnat
k pěkné, hezké a dobré pohádce, ve kte-
ré vždy vše dobře končí a zavládne ta
nejlepší pohoda.*

*V našem životě je takovou skutečnou
pohádkou Štědrý večer, kdy sní nejen
dětí, ale i dospělí o tom, jaké dárky a od
koho budou mít pod stromečkem. Kaž-
dý z nás má tajné přání, aby právě jeho
dárek pod stromečkem byl ten, který si
vysnil ve své pohádce. Svátky vánoční
považujeme za nejkrásnější svátky
v roce. Na některé události i zážitky, kte-
ré se přihodí v čase vánočním, nezapomínáme po celý svůj život.*

*Dovolte mi, abych vám popřál k svát-
kům vánočním dobrou rodinnou poho-
du, spokojenost a splnění všech přání,
která si přejete ve svém životě uskuteč-
nit. V novém roce vám přeji hodně osob-
ních i pracovních úspěchů a pevné
zdraví, které je nejcennějším darem pro
každého z nás.*

Jindřich Matura
starosta města

ZPRÁVY z městského úřadu

Výsledek voleb ve Vysokém a přilehlých obcích

	Zapsaných voličů	Volilo	Díla	Vízek
1. Vysoké n. J.	703	296	159	136
2. Sklenařice	145	50	16	34
3. Tříč	108	29	16	12
4. Stará Ves	58	26	10	16
5. Helkovice	36	13	2	11

Pension

konečně jako vánoční dárek

28. listopadu byla provedena závěrečná kolaudace. Stavba byla shledána všemi účastníky řízení jako bezchybná. Celá stavba se všemi známými překážkami trvala cca 15 měsíců a stála 15,169.000 Kč. MěÚ děkuje firmě PST s.r.o. z Trutnova i jménem všech účastníků řízení, kteří společně vyjádřili obdiv, že stavba byla předána v nejvyšší kvalitě.

Stavební dozor za firmu INRES v Semilech prováděl ing. Novotný.

I jemu patří dík, že zastupoval investora, t.j. město Vysoké n. J.

Větrov

Firma GEN a.s. předala hlavní budovu s Prvosenkou a všemi příslušnými objekty, kromě Vysocké boudy, novému majiteli, panu Noskoví z Prahy.

Podrobnosti budou průběžně uveřejňovány. P. Nosek hodlá zprovoznit hotel v nejkratší době.

Muzeum

27. listopadu proběhlo konkursní řízení na personální obsazení pracovníků muzea. Konkursu se zúčastnili 2 muži a 6 žen. Tajným hlasováním byli zvoleni p. Vl. Hladík jako vedoucí pracovník a pí Jana Vaváčková. Přejeme hodně návštěvníků a zdařilých akcí.

INFORMACE

ke svozu odpadků z popelnice v roce 1997

Vážení občané!

Odvoz komunálního odpadu z popelnice provádí naše firma na základě individuálního označení popelnice samolepící známkou.

Na známkách je označena obec svozu, číslo domu a rok, ve kterém známka platí.

Chceme vás znovu upozornit, že známka platí pouze v tom roce, který je na známce vyznačen.

Cena v roce 1997 se zvyšuje ve všech obcích o 5,- Kč (z důvodů zvýšení ceny nafty, skládkového). Nové známky budou v prodeji od 15. prosince 1996 a bude možné je použít již v letošním roce 1996.

Od 1. 1. 1997 budou vyvezeny popelnice pouze se známkou 1997.

Výměna starých známek bude provedena pouze u firmy ROTES v Rokytnici nad Jizerou do 31. ledna 1997 s doplatkem 5,- Kč za známku.

PODĚKOVÁNÍ

* MěÚ děkuje p. Luboši Josifkovi za jeho pomoc při porážení stromů v prostoru ČOV (čistička) ve Staré Vsi.

* Pracovníci Vlastivědného muzea a MěÚ ve Vysokém nad Jizerou děkují vedení a pracovníkům Zemědělského družstva Horal za rychlé a zdařilé zhotovení provizorního podstavce pod sochu sv. Antonína, která byla přemístěna do muzea ze zahrady domu čp. 27 ve Vysokém. Práce byla provedena bez nároku na odměnu.

Socha je vystavena v chodbě muzea, doplněna fotografiemi původního stavu a pokud bude schopna restaurování, bude opět vrácena na původní místo.

O historii této sochy se dočtete v lednovém čísle.

* Hudební odpoledne pro důchodce uspořádal svaz invalidů v hasičské zbrojnici dne 29.11. Za pěkný program a spokojené návštěvníky patří dík MěÚ především pí Anně Zemanové.

ZŠ

Štátné Vánoce a rok 1997 přejí učitelé i zaměstnanci Základní školy ve Vysokém nad Jizerou.

Učíme se, hrajeme si

Většinu z třidvaceti letošních "prvňáčků" znám z mateřské školy. Tím, jak začali navštěvovat školu základní, mi úplně zmizeli z očí - nevím, jak už na cvičení, jen velmi zřídka se potkáme na ulici. Rozhodla jsem se proto, že je navštívím a pozeptám se, jak se jim daří.

Počasi bylo v ono pondělí 18. listopadu, na kdy jsem měla schůzku domluvenou, velmi nevládné. Bylo zataženo a mžilo, takže jsem se velmi ráda nechala pohltit školní budovou. Vyšla jsem do prvního patra a chvíli čekala, než zavoní. Ještě o přestávce jsem si povídala se slečnou Janou Vránovou, která je třídní. Dále je učí i její kolegyně ze školní družiny. Své profesi se slečna Vránová věnuje pátý rok /z toho čtvrtý ve Vysokém/, učila první ročníky, jednou "druháky" a v žertu prohodila, že ji nikdy nepustili dál. Po hodině, kterou jsem s ní a "její" třídou strávila, si myslím, že ti nejmladší žáci i jejich rodiče mají opravdu štěstí, že je tomu tak.

Člověk, který nikdy neučil, si vlastně neuvědomí, že každá třída je jiná. Svou nynější slečna Vránová označila za dobrou, nevyskytují se tu opravdu vážné problémy. Mezi dětmi jsou samozřejmě rozdíly, některé jsou pomalejší, méně soběstačné, méně jisté, ale nikomu letos nehrozí, že by musel školu opustit a přis-

tí rok začít znovu. Také zkonstatovala, že pro školní docházku jsou všechny zralé a i kdyby některé ještě rok zůstaly v mateřské škole nebo doma, vzhledem k jejich založení by se toho moc nezměnilo. Jsou děti, které do MŠ nechodily a jsou velmi šikovné, ocenila však význam "školky", zejména při pěstování určité samostatnosti.

Dnešní doba je hodně uspěchaná. Tím více je potěšitelné, že rodiče se o to, jak jejich ratolesti prospívají, opravdu zajímají. Každé první úterý v měsíci mohou maminky a tatínkové využít - a také využívat - konzultačních hodin, je běžné, že se na děti ptají i při setkání na ulici. Dvakrát do roka jsou třídní schůzky. Spolu-práce je zkrátka "pěkná".

Do našeho rozhovoru pak zazvonilo, začala hodina prvouky. Posadila jsem se do poslední lavice vedle Ondry Sasy, poslouchala a jedním okem sledovala průběh výuky, druhým zkoumala krásně, ovšem ne samoučelně vyzdobenou místnost. Ve třídě je opravdu jenom málo prázdného místa. Zaplněné jsou zdi i okenní parapety, z nichž všechno pozorně sleduje vycpaný čáp, papoušek a vrána Jana, velká tabule i tabule magnetické. Předměty a obrázky slouží jako pomůcky k jednotlivým učebním předmětům - matematice, českému jazyku, prvouce, hudební, tělesné a výtvarné výchově. Jak mi prozradily děti, všechno připravuje slečna učitelka a zejména tabule velmi často nabízí různá překvapení v podobě nových písmen, číslic... Ony na tabuli píší zatím jenom občas.

Osnovy dávají dost prostoru oběma stranám - iniciativa vychází tedy i od žáč-

ků - pro uplatnění vlastní fantazie. Pracují také ve skupinách, v rámci her si tříbí jednotlivé smysly, zpívají i mimo hodiny hudební výchovy. A tak vlastně společně učice se si hrají a hrajíce si se učí. Jinak by to snad ani nešlo, vždyť první třída je opravdu velkým a důležitým zlomem v životě dětí.

Celou hodinu se něco dělo, jediná půlminuta nebyla "hluchá", žádné z dětí nebylo pasivní - neustále se hlásily a opravdu uměly. Opakovaly si dny v týdnu /Kačenka Štěpánková dostala za ně jedničku/, roční období, podzimní měsíce, a to vše s pomocí básničky a obrázků. Pak si benjamínci povídali s drakem, vlastně s Matějem Slámou a Ondrou Saskou, přímo ve verších. Slečna Vránová nezapře svůj vztah k divadlu, a tak se i hrálo. Vlastně nejdřív se pohádka probírala teoreticky podle pracovních listů. Obsazení: Řepa - Lukáš Poloprutský, Děda - Matěj Sláma, Babička - Kačenka Kobrová, Vnučka-Ivetka Kristanová, Pejsek - Vašek Hejral, Kočička - Kačenka Štěpánková, Myška - Martin Jecha. "Her-ci" reagovali na text, který se linul z kasety. Vašek se natolik vložil do role, že trochu kousal, Káťa chtěla být chvíli hadem, Lukáš jako správná řepa se ani nehnul, a díky myšákovi Martínkovi vše dopadlo tak, jak mělo. Potlesk byl tak velký, že si ho chtělo vychutnat - nezasloužené - i několik jedinců z obecenstva, "umělci" je však tvrdě zahnali.

Po "děkovačce" jsem si ještě chvíli povídala se všemi dětmi. Dozvěděla jsem se, že na školku ještě nezapomněly a občas by se tam, alespoň na chvíli, chtěly vrátit. Chybějí jim: paní učitelky, poko-

jíček, koutek pro prodávání - vše z MŠ. Slečna Vránová je hodná, hodná, hodná, přísná moc není. Každého z nich baví ve škole něco, a vlastně všechno. Tak jsem to alespoň pochopila z té změti hlásků, která mě zaplavila. Na chvíli jsem také obrostla křovím ruček, to když jsem objevila přání nahlédnout do jejich žákovských knížek. Za chvíli jich byla přede mnou celá hromádka. V notýscích jsem pak narazila i na pejska, čápa a koníčka z "předzámkového" období. Přestože údajně už padla také nějaká ta pětka, v "žákajdách" jsem viděla až na dvě tři dvojky jenom samé jedničky. Myslím, že nejvíce jich zatím má Lucka Šaldová.

A pak opět zazvonilo, "prvňáčkům" pro ten den naposled. Byl čas rozloučit se, poděkovat a popřát všechno nej. Jejich kroky pak vedly do školní jídelny. Co měli k obědu, nevím, v každém případě to na chodbě vonělo docela příjemně. Mně nezbylo, než opět vyjít do toho pošmourna, po více jak pětácti letech příjemně strávených minutách mi to však nevadilo. V myšlenkách jsem se vracela do svého, opravdu už dost vzdáleného dětství, kdy i pro mě byla škola hrou, a trochu - nebo hodně? - těm malým záviděla.

Alice Sládková

Vánoce, vánoce,
skoro-li budete,
jedeným ku radosti,
druhým ku lítosti
svým časem přijdete

Z KULTURY

Vysocké betlémy - výstavka v muzeu

Od 15. prosince 1996 denně mimo pondělí v obvyklých návštěvních hodinách od 8.30 do 12.00 hod. a od 13.00 do 16.00 hod. můžete shlédnout výstavku betlémů ručně malovaných. Budou zde tentokrát například :

- ručně malovaný betlém z domu Nigri-
nova, malovaný pravděpodobně v 18. sto-
letí - Krupkou kolem r. 1870. Poeházel

z domku u továrny pod p. Novotným.
Krupka Vilém je autorem i velkého malo-
vaného betléma, který je v majetku
muzea a v současné době je zapůjčen na
výstavu betlémů do Hradce Králové. -
vyřezávaný betlém, dar Anny Judové,
Farské, ze Tříče. Z části jej dělal Josef
Farský, z části švec Hotovička. Lidové
figurky jsou částečně dokoupeny /z Krá-
lík v Orl. horách/. - ručně malovaný bet-
lém Františka Jandy, truhláře z Vysoké-
ho.

Najdete zde i vánoční stromček
v typickém stojánku se zahrádkou, pod
stromčkem dárky - staré dětské hračky -
a na stromčeku vánoční ozdoby - jablíč-
ka, šišky, tradiční papírové řetězy.

Jistě vás bude zajímat, čím se vyzna-
čují betlémy z Vysočky a okolí. Bývá
v nich židovská škola, kde sedí farizejo-
vé a zákoníci a radí se, kde a kdy by se

měl Kristus Pán narodit. Vstávají a seda-
jí, činí i různé posuňky. Dále jsou tu růz-
ní řemeslníci, poustevník zahání zlého
ducha - zvoní zvonec. Všechny tyto zna-
ky má i betlém Metelkův, na kterém skle-
nařický hospodář Jan Metelka pracoval
celých 36 let. Tento pohyblivý betlém je
zlatým hřebem návštěvnické prohlídky
v muzeu. Má přes 200 figurek. V míst-
nosti na schodech do patra je částečně
pohyblivý betlém místního řezbáře Fran-
tiška Hanuše. Přijďte se do muzea podí-
vat, a to nejen na betlémy, máme zde
i výstavu obrazů a plastik, která je otev-
řena až do 30.6.1997.

Jana Vaváčková

Těšit se z maličkostí

Ó, svatá dobo vánoční,
kdy v temné chvíli půlnoční
se Betlém náhle v záři skvěl,
že narodil se spasitel,
a zpěv a ples tu zaznívá,
že vyšla hvězda zářivá...

A opět jsou tu Vánoce. V našich krajích
je asi jenom málo lidí, kteří je neslaví.
Zejména děti se jich nemohou dočkat -
kvůli dárkům, stromčku, cukroví...
A dospělí? Když jsem připravovala anke-
tu do tohoto čísla Větrníku, dotazování na
moji otázku, co pro ně znamenají Váno-
ce, spontánně odpověděli slovy "klid,
pohodu, mír, svátky přátelství, radost
z toho, že jsme všichni pohromadě, se
svými dětmi, s blízkými". I když jsou to
už ustálené fráze - tím nemyslím v hanli-

vém slova smyslu - cítila jsem, že to pronášeji upřímně. Kdybych oslovila další lidi, řekli by mi zřejmě to samé.

Je dobře, že vánoce jsou a že se na ně těšíme. Ale kromě těchto tří dnů v roce je tu dalších tři sta dvašedesát. Prožíváme je stejně? Bylo by to příliš ideální a asi stereotypní, já vím. Ale mám také pocit, že se o to nesnažíme ani občas, že málo děláme radost druhým i sami sobě. Kdy si jsem se zápalem vlastním mládí v rámci písemné maturitní práce horem dolem tepala mezilidské vztahy. Léta plynou, zápal se ztratil. zbylo pouze suché a smutné konstatování, že se toho v této oblasti příliš mnoho nezměnilo. Nechci teď nikomu kazit náladu psaním o zločinech, vraždách, drogách a podobných hrůzách. Nepřála jsem o nich ani tenkrát. Mně hrozná připadaly a připadají i chlad, nezáměr, lhostejnost všeho druhu, faleš, přetvářka, nenávisť... ve vztazích mezi "normálními lidmi". Naštěstí nejsou samozřejmostí, bohužel nejsou výjimkou. Asi nemá cenu ptát se, kde se na světě vzaly. Určitě však stojí za to zeptat se, proč se zabýdely právě u mne. Myslím, že jen v takovém případě se dá s nimi něco dělat. Chce to zkrátka přemýšlet o sobě a o lidech kolem, udělat si na to čas.

Dobou k tomu přímo předurčenou je advent. A přitom kolikrát ho "zabíjíme" přemrštěným uklízením - pořádek jistě, ale nemusí nás oslepovat lesk každé sklinky, a ani z jedné pavučiny v komoře se ještě nikdo nezbláznil, pečením kvant cukroví tři týdny předem - ještě na Tři krále se v mnoha domácnostech jeho úlomky sesypávají z mísy na mísu a nikdo o ně nemá zájem. Kapitola sama o sobě

je shánění dáreků, nemluvě o zajišťování zásob jídla, jako by se po svátcích mělo vyrazit na severní pól. Opačným extrémem, vyskytujícím se zejména mezi muži, je ignorování všech těchto příprav. Dárky se koupí na Štědrý den, o svátcích se doma v relativním klidu něco pojí, popije a pak zase rychle - kam vlastně? Už toho nechám, vždyť to všichni znáte, přidám nakonec raději něco příjemného.

Přeji vám Vánoce krásné, bílé, šťastné, blahé, veselé, klidné, prožití s lidmi, které milujete, se kterými vám je dobře. A nezapomeňte na ně - ani na Vánoce, ani na lidi - ani poté, co svátky skončí. Důležité jsou z tohoto hlediska vztahy, ne věci. Člověk si pak svátek může udělat každý den. Postačí k tomu jenom maličkost.

*Ó, září světlo lásky té,
jež nesou s nebe andělé,
a padni v sráče lidem všem,
ať blahý mír nám údělem,
nuž pějme, jati hluboce:
"Ó, svatě, blahé Vánoce."*

Alice Sládková

Kolikrát ještě...

Byl jednou jeden starý domeček. Stál u cesty a sám, neměl žádné sousedy a bylo mu dobře. Obzvláště dobře mu bylo na jaře a v létě, kdy kvetla jeho zahrádka a v ní narcisy a krokusy, kosatce a růže, chryzantémy a višně. Za domečkem seděla lavička a na ní staříček dědeček a staříčka babička. Dědeček kouřil dlouhou dýmku a babička mu za to lála, taky dlou-

ze, protože kouřícího dědečka neměla ráda. Zato měla ráda dědečka, když nekouřil, protože to pak hrál na harmoniku um jejich oblíbené melodie z mládí a o vánocích koledy, dokonce i v kostele, byl varhaníkem... Tehdy v zimě napadla hrozná spousta sněhu. Domeček zapadl až po domovní znamení a zahrádka se pod závějí ztratila úplně. Jenom komín tiše dýmal, čímž značil, že ačkoliv má domeček zavátá okýnka, nespí. Uvnitř právě babička dopekla poslední cukroví, protože její dědeček rád vanilkové, ořechové a rumové rohlíčky, vosí hnízda a cukrovíčka s džemem. Domečkem se nesla teplá vůně, stoupala po schodech lehce až na půdu, kde objímala ztuhlé prádlo rozvěšené na šňůrách, a ztěžklá, unavená mizela škvírami ven.

Kapr v plechové vaničce už ani neplaval, protože cítil blízký zvonek štedrovečerní večere a mysl si něco o marnosti tohoto světa. Bramborový salát si ale nemyslel nic. Seděl v porcelánové misce ve spízi a stydl a ulehával a jenom čekal, až to přijde.

Vinné klobásky právě prožívaly jednu z posledních hodin. Odpočívaly po bolestné proceduře smažení a dědeček nezbedníček ujdal. Ale to se o vánocích smí.

Všechno, co je člověku milé, se smí. Všechny hříchy jsou odpuštěny. Dokonce některé křivdy jsou zapomenuty. Dědeček to ví a přeje si, aby byly vánoce neustále.

Z vánočního stromčku -mrzáčka- se stal pojednou krasavec a přesto, že není dokonalý, je vánoční. Září a típyť se a hlídá dva vánoční balíčky.

Venku se snáší večer a tmou se line ticho a klid, z dálky přináší pokoj tlumené klinkání kostelního zvonu a měkké sněhové vločky doplňují ten zvláštně smutný okamžik, který jindy nenastane. Je večer a je štědrý. Štědrý svou čistotou, láskou a mírem.

Dědeček bude hrát koledy a babička si bude v křesle unaveně pobrukovat "Nesem vám noviny..." A až dědeček dohraje, dostane dáreček - ponožky, které babička upletla, aby mu nebyla zima na nohy. Až babička dobrouká, dá jí dědeček taky dáreček - obrázek z hor, který namaloval, aby měla radost.

Ach jo, povzdychne si dědeček a položí babičce hlavu na rameno. Kolik ještě bude takových vánoce?

Kdoví. Vážme si proto právě těch, které máme.

Valerie Hnyková

VÁNOČNÍ OMYL

Bylo to před Vánoci, ani už nevím, kterého roku. ale nebyl sníh, všechno bylo zelené, ani hory neměly obvyklou bílou čepici. A tak jsem se vypravila na návštěvu do Vysokého. Druhý den že pojedou zase do Žďáru. Protože bylo docela hezky, žádná velká zima, nabídl se bratr, že má moped a že mě doveze na nádraží na Hradsko, tam prý toho tolik nejedzí. Cesta byla hrozná, seděla jsem jen na kousku zadního sedadla. Cestou jsme se

nasmáli té jízdy, ale dojeli jsme v pořádku. Na nádraží na Hradsku se bratr šel podívat na jízdní řád a já zůstala venku. Nedaleko stál nějaký starší pán a mně se zdálo, že si mě nějak prohlíží. Pak přišel ke mně: "Nebyla jste vy Hnyková?" "Byla, byla", řekla jsem. "A otec váš byl pekařem?" "To byl," říkám. "Vždyť já jsem k vám často chodil za tatínkem, byli jsme kamarádi. Pamatuji si, že z vás holek byla nejstarší Mařenka, pak Květa, Jarča a nejmladší Aninka." "Ta nejmladší jsem já," povídám na to a on: "Tak to jsi ty, Aninko, tak přece jsem tě poznal. Když jsem k vám chodil, to jsi ještě byla malá a co jsem se tebe nachoval, ale to si nemůžuš pamatovat. A jak se, holka, máš a kde teď jsi?" Stručně jsem mu to pověděla a dodala, jak často vzpomínám, jak za tatínkem chodili kamarádi a vyprávěli, co všechno prožili, hlavně za války, a jak jsem je ráda poslouchala. V tom se vrátil bratr a já povídám: "Tak tohle je můj bratr." Ten člověk se zarazil a pravi: "Promiňte, to musí být mylka, kam já chodil, tam měli jen dcery, jména jejich jsem vám řekl. Byli to Hnykovi a jejich otec byl pekař." A to už mně vykal. "A kam jste tedy chodil," ptám se. "Do Dušnice." "Ale já jsem z Vysokého." Ještě jednou se omlouval, abych se nezlabil.

V tom přijel vlak, podali jsme si ruce a on nastoupil. Já s bratrem jsme ještě chvíli čekali, než přijel vlak nazpátek, a povídali si, jaká to je náhoda s těmi jmény. Často na to vzpomenu a pořád vidím jeho překvapení, když jsem mu představila bratra Petra.

A. Fišarová-Hnyková

Vánoce včera a dnes

Vzpomínáte někdy na to, jak jste prožívali Vánoce v dětství, v mládí, před pár lety? Já jsem o takový návrat do minulosti poprosila čtyřiaosmdesátiletou paní Růženu Ducháčkovou.

"Tatínek vždycky snesl dolů betlém. Byly tam figurky dřevěné, vyřezávané - vojáček na koni, maminka, jak koupe miminko ve vaničce, komínčiči - a postavičky papírové. Nad jesličkami se vznášela na drátě hvězda. Měli jsme pokaždé krásný stromček, smrček, a na něm nádherné ozdoby. Skleněné s barevnými vnitřky. Od kamarádky jsem dostala růžového ptáčka, růži se skřípcem a ze skla kroucené rampouchy. Ty se dávaly na okraj smrčku. Svíčky jsme měli normální, také ve skřípcích. V Jablonečku v cukrárně u pana Jirouše jsme kupovali mrkvičky a ředkvičky z mandlového těsta. Maminka napekla plnou mísu závorek. Sladkosti jsme si pak každý pověsil na nitku jiné barvy, já měla červenou. Maminka také objednala ve mlýně štedrounce, velké dobré vánočky. Bylo v nich hodně rozinek. Pekl se houbovec, hubník. Maminka do něho tloukla padýán /badyán/, dostal od toho takovou zvláštní chuť. Já ho později dělala slabý, ale tenkrát byl na velikánském kastrole. Pod talíř jsme dávali pěněženky, aby bylo celý rok hodně peněz. Vařili jsme houbovou polévku zasmaženou, někde se dělala polévka hrachová nebo česneková. Také byl na pekáčích bramborový štrůdl. Hodně se kupovaly filky. Sirob byl hustý, hrozně dobrý a mazal se na chleba a na housky. Měli jsme jablíčka, sušené švestky a hrušky.

Švestky se považily a pak se daly na stůl jako pamlsky. Nesmím zapomenout ani na ořechy. Byly i mandle a v drogeriích prodávali datle - ty jsme také mivali. Pouštěli jsme skořápky, na Tři krále lili olovo a když jsme byly velké, házely jsme se sestrou střevis. Dárky nám nadělovali nahore v pokoji a my se dívali, jestli už Ježíšek letí z nebe. Vzpomínám si, že jsem dostala například noční košili, dřevěnou pannu a jednou také pohádky Boženy Němcové. Chodila jsem s nimi spát. Chodilo k nám hodně koledníků, hlavně ti chudší. Já zpívala vánoční koledy o bohoslužbách na Boží narození. Sáhkovali jsme a lyžovali, zimy byly tenkrát nádherné, to se nedá ani vypovědět..."

Tak alespoň tolik z krásného a zajímavého vyprávění, za které paní Ducháčková ještě jednou děkuji. No a co Vánoce dnes? V rámci malé ankety jsem oslovila několik Vysokých a položila jim následující otázky:

1./ Co pro vás znamená Vánoce v zaměstnání a v soukromém životě?

2./ Co u vás bude vonět na štedrovecném stole?

Tady jsou jejich odpovědi.

Anna Kvardová, zdravotní sestra: 1./ Nabádáme lidi, aby jedli střídavě, upozorňujeme na nebezpečí úrazů, hlavně na Silvestra.

Vánoce, to je klid, hodně sněhu, rodina pohromadě, vánoční výzdoba, stromek a betlém, rozzářené oči dětí, zpíváme koledy, sánkujeme, lyžujeme, nezapomínáme na stromy - prosíme je o úrodu, domácí a lesní zvířata, ptáky,

krájíme jablíčka, ve váze máme rozkvetlou třešňovou větvíčku, pouštíme skořápky, pod ubrus skládáme rybí šupinky. 2./ Připravuji luštěninovou polévku - hrachovou nebo čočkovou, hubník, kapra, bramborový nebo fazolový salát, jíme ořísky.

Hana a Jaroslav Hylmarovi, vychovatelka na mat. dovolené a učitel: 1./ Manžel má vždy alespoň týden prázdnin, takže jsme všichni pohromadě, a to se nám moc líbí. Všechno připravuji a dělám s tím, že se ohromně těším na radost dětí, na chvíli pod stromčekem, vládne u nás hudba, zpíváme koledy již dlouho předem, je to prostě jeden z nejkrásnějších okamžiků roku, pěkně si ozdobíme stromek, letos na něm budou vonět i perníčky.

2./ Střídáme polévku hrachovou a rybí, musíme mít kapra obalovaného, bramborový salát, na stole máme i různé cukroví, ovoce a nesmím zapomenout na datle, manžel je dostává jako jeden z dárků, má je moc rád.

Lidmila Bucharová, Věra Brůnová, Hana Karbanová, vedoucí a pracovnice pobočky České spořitelny: 1./ V zaměstnání je to zvýšené pracovní úsilí - nepřipadá v úvahu dovolená, dochází k většímu oběhu peněz, týká se to i směnárny, kde se projevuje začátek zimní turistické sezóny, a to vše už měsíc před svátkem. Děti máme větší, ale zvyky udržujeme a snažíme se vytvořit vánoční atmosféru. Na Dlouhou noc zdobíme stromček, máme betlémy, zpíváme koledy, neodcházíme od štedrovecného stolu, na kterém je

Zasněžená romance

Poslouchejte, lidé zlatí, co se může státí,
když ukrutná foukanice "Nemrátov" zachvátí!
Byla velká chumelice, jen až vám to povím,
v Hlavatištích u baráků koukal jenom komín.
I v Kopčovi hnedle vedle cesta žádná ani,
takže barák od baráku není k rozeznání.
Soused z hoření ulice každý den tu chodí,
ku Kopčovi za babičkou sněžištěm se brodí.
Před Vánoci jeden tejdén, tma už bylo zcela,
v zafoukaných chalupách se světla rozsvěcela.
Kajtán, vulgo strejc Florián, zasedal k večeři,
když tu náhle rány slyší zvenčí ode dveří.
Vstává honem od večeře, dveře otevírá,
kdo se to k němu dobejvá, udiveně zírá.
Ještě nežli sůň otevřel, venku hlas se diví:
"Anu, babi, vy dnes máte dveře náěký jiný".
Soused koukne na Kajtána vyjevěně zcela,
pomyslí a řekne nahlas, cože tady dělá.
Kajtán zase na souseda, jak tam stojí venku:
"Dyť já tady přece bydlím, můj zlatej holenku!"
"I pro pána, to je rána, ty můj milý světe!"
Nikdy ani nepomyslí, že si barák splete.
Z toho, milí Vysočáci, mějte poučení,
že když je taková čina, legrace to není.

J. Doulalíková 1974

Vánoční perličky z archivu muzea

❖ Vysockou poštou z Plavů přijel jednou v zimě v lakovkách a tvrdém klobouku dirigent Václav Talich. Teprve vysoké vysoké bačky od p. Jatše a pumrovce od p. Hasse umožnily Talichovi, že mohl i ve foukanicích chodit na procházky, aby si zde po nervovém zhroucení odpočinul a nabral nových sil. Později sem zavítal ještě vícekrát. Trávil v hotelu Mařatka mnoho Silvestrů, které nebývaly příliš hlučné, a to Talichovi vyhovovalo. Bývalo to ve třicátých letech první republiky.

❖ Tři povedení Pepicí - dva Doulalíci a jeden Poloprutský - byli velcí a nerozluční kamarádi, ale dovedli se také jako správní kluci pořádně mezi sebou poprat. Učitelů Pepík vzpomíná: prali jsme se a jednou před Vánoci jsme stavěli betlém. Je to krásný betlém ručně malovaný malířem Falkou ze Semil. Tento betlém zaujímá u rodičů jednoho z Pepíků stěnu dlouhou asi čtyři metry. A u tohoto mistrovského díla jsme se poprali právě před Vánoci tak důkladně, že Joska Poloprutský mně vrazil "daráka" do hlavy a já se strašným řevem letěl domů a s "darákem" v hlavě k Dr. Novákovi, který měl ordinaci vedle dnešního muzea, aby mně "daráka" z hlavy vyndal. Byl hodně hluboko a mám stále dojem, že ta díra v mé hlavě zůstala. Alespoň můj otec nešetřil poznámkami, když to ve škole zrovna neklapalo, že to mám od toho "daráka" v hlavě.

J. Doulalík

Vánoční dárky se nedávají jen pod stromeček

Víte, že ...

Třicet dostali jako dárek k vánocům veřejný telefon? Budka (zatím jedna) byla instalována koncem listopadu, stojí před místní sokolovnou a zájemci mohou telefonovat poté, co splní příkaz přístroje "vložte kartu".

Podobný dárek dostali i občané Roprahtic, budka stojí v prostoru u Tichánků. Ani Sklenářice však nepřišly zkrátka. Telefonovat se může z budky, která je postavena u Mexika.

*K nám Svatá noci,
krok tvůj tiše spěje
a celý kraj tvým
měkkým stínem stměl.*

*Stříbrný úsměv
hvězdiček se chvěje
jak tajemství by
nejdřív zjevit měl*

I pro vás, milí čtenáři, jsme připravili malý vánoční dárek. Je to nová kapitola Větrníku - Vysoké ve světě. Dočtete se mnoho zajímavostí o lidech, kteří se tu buď narodili, nebo mají na Vysokou rodiče či příbuzné, vracejí se rádi do našeho kraje z různých končin republiky či světa.

Díl první

Bílé opojení

Začalo to jako pohádka.

Žili byli před mnoha lety tatínek Josef a maminka Kateřina. Tatík dohlížel na to, aby stánek určený k výchově a zdatnosti těla byl v pořádku, matka Kateřina mu pomáhala a vychovávala své tři ratolesti. Ale jen dvěma bylo dopřáno žít svůj vlastní život.

Dcerce říkali Anina, synkovi Bohoušek. Rodiče s dětmi žili v malém, vysoko položeném městečku, bohatém na krásy zimy. Zuřila válka a válečné tragédie se nevyhnuly ani městečku, ani naší rodině. Byli svědky hrdelního divadla, vlastníma očima se dívali na odsouzence, až se přece dočkali skončení válečných hrůz a přivítali svobodu. A děti jako ptáčata opustily rodné hnízdo a začaly žít po svém. A tady pohádka končí.

Přejdeme do reality.

Dcera Anina se provdala za svého Ludka a 1950 se narodil - s lyžemi na nohou - Luděk mladší ještě ve Vysokém

a za čtyři roky po něm Alenka, ta už ale v Liberci, kde se rodiče trvale usadili. Děti byly ještě malé, když v městečku bílé zimy pochovali dědečka Josefa a babičku Kateřinu vzali s sebou do Liberce. Ale nejen ji. Vzali s sebou především velkou lásku k horám, k lyžím, sněhu a krásám zimy a trvalou lásku k Vysokému.

Sotva děti začaly chodit, dostaly lyžičky. Podmínky k lyžování v Liberci a jeho okolí byly výborné, a tak víkend co víkend jezdili rodiče s dětmi na sjezdovky na Ještěd. Děti nejprve v závěsu s rodiči, postupně se ale osamostatňovaly. A začaly i závody, nejdříve dětské, žákovské, juniorské...

Trochu odbočíme a dovíme se, že i strýček Bohoušek holdoval do konce svého života lyžování. Jeho trvalým pomníkem je sjezdářský areál v Rokytnici. Stal se jeho iniciátorem a spolu s přítelem Udatným byli jeho zakladateli.

A protože všechno souvisí se vším, dostal se do Rokytnice na sjezdářské tratě i malý Luděk, když se stal členem lyžařského oddílu Textilany v Liberci. Ta vlastnila chalupu u vleku, a tak vlastně začala "škola budoucích mistrů republiky".

Dozrál čas, Luděk Čeřovský se oženil s Helenkou, Alenka se provdala za jeho přítele - lyžaře Borka Zakouřila a nejezdili už jenom rodiče a děti, ale i čtyři vnoučata.

Jak šly roky, měnily se i podmínky lyžování. Stávalo se čím dál víc oblíbeným, ale i náročným sportem na fyzickou kondici i na "otecovu kapsu".

Podívejme se na "jednotlivá vnoučata" pěkně po pořádku.

Helenka Čeřovská
závodila už jako předžákyně, juniorka a obhájovala přední místa. Předminulou sezónu závodila v Tatrách, ošklivě si zlámala nohu a po špatném ošetření musila být převezena do Střešovické nemocnice. Vypadla tak "z kola", s lyžováním byl konec. Je jí dvacet let, našťásto má dokončenou hotelovku.

Jakub,
její devatenáctiletý bratr, letos maturuje. Závodil po celé republice v národním výběru žáků, ve starších žácích se dostal za dobré umístování i do světa a v posledním roce se stal juniorským mistrem ČR. A disciplíny: obří slalom a super obří slalom. Byl druhým v obřím slalomu mužů, v alpské váze první junior a v celkovém hodnocení na třetím místě.

Ani rodiče Čeřovští nevypadli z obrazu: otec Luděk obchoduje se sportovním zbožím, matka Helena je ředitelkou sportovní školy v Hanychově.

Rodiče Zakouřilovi nejsou přímo v obchodní sportovní sféře, ale pracují tak, aby oběma dětem umožnili věnovat se té velké lásce bílých plání.

Syn Borek
odmaturoval na gymnásium. Byl v národním mužstvu od začátku přes dorost, kde bojoval o medailová místa. Teď jezdí za muže: 1995 se stal mistrem republiky ve slalomu, 1996 mistrem v super obřím slalomu, loni závodil na MS ve španělské Nevadě, dvakrát byl v USA ve Skalisticích horách a v Kanadě a dokonce v Korei. Na velkých závodech teprve získává zkušenosti.

Dcera Peťa /18/

studuje hotelovku - loni obhájila první místo - mistr juniorů, první místo v super obřím slalomu žen ve Špindlu, druhé místo v obřím slalomu juniorů, třetí místo v obřím slalomu žen, na MS juniorů ve Švýcarsku byla dvacátá třetí ve slalomu, nejlepší z českých závodnic. Je v reprezentačním mužstvu žen a letí na závody do Colorado.

Oba sourozenci jezdí jen alpské disciplíny a oba jsou Mistři světa v lyžování na písku. Tolik tedy o úspěších vnuků vysoké rodiny Bartoníčků z Čokolovny/.

Jak se k těm úspěchům dostali, o tom jsem si povídala s jejich prarodiči Aninou a Ludkem Čeřovskými.

Je to tvrdá řehole pro děti i pro rodiny, vyprávěla pí Anina, většinu zimy strávili v Rokytnici. Rodiče se střídali jako dozor, věnovali jim své dovolené, financovali všechno, co právě potřebovali. Jen bydlení v chatě bylo zdarma. Některý rodič musel dohlížet, aby se všichni učili, nechali ve školách přezkoušet, aby doháněli ostatní žáky. Pan Luděk dodal: a žádné zábavy, žádná disca, všechno čas obětovat lyžím, tréninku, třikrát až čtyřikrát ročně jezdili už jako dorostenci na ledovce, na Monte Caolino do Hirschau a odevšad přiváželi ceny. Začátek sezony byl v září, konec v dubnu, závody a závody, Itálie, Rakousko, Švýcarsko, někdy třeba tři neděle bez přestávek z jedné na druhé, jako cirkus, říkali.

Obdivovala jsem je, pokračuje pí Anina, že dostudovali. Měli povoleno individuální studium, a to byly věčné zkoušky. Neměli dětství jako ostatní děti, ale všech-

ni byli vždycky šťastni a my s nimi, když si prohlížíme všechny ty ceny, poháry a medaile, jimiž mají naplněny své pokoje. Žili jsme a žijeme spolu s nimi bohatý život, ze zaslých pohlednic poznáváme místa, kde získávají jak úspěchy, tak prohry a nejvíc se těšíme, když se zdraví vrátí domů.

A já bych jen ještě dodal: všichni znají a milují Vysoké a obdivují nádherné panorama Krkonoš jako my oba. Tím ukončil pan Ludek zajímavé povídání o bílém opojení.

Díky za to !

Ludmila Hnyková

Babička Anina
oslaví 17.prosince
svě sedmdesáté
narozesiny.

Blahopřejeme!

Z HISTORIE dávné i nedávné

Kronika sklenařická

Část 4

O vánocích, ale trochu jinak

Dne 23.12.1954 večer konána v sokolovně dětská besídka: zpěvy, recitace, filmy, pohoštění. "Dědu Mráze" dělal obecní tajemník J. Zuzánek.

25.12. večer v sokolovně sehráli zdejší ochotníci /OB/ divadelní hru od Abigail Horákové "Páni". Zásahu o provedení má ředitel školy Horský. Bylo mnoho účinkujících, hlavně z mladé generace. Sokolovna byla vyprodaná.

26.12. v Mexiku taneční zábava. Do vánoc dvakrát napadl a zase sešel sněh. Před vánocemi bylo bez sněhu, louky zelené a krčci pilně ryli. Až dne 21.12. počalo popadávat, druhý den už bylo bílo, na Štědrý den fujenice a 25.12. vichřice o síle 120km. Sněhu na šedesát centimetrů. Autobusy nejezdily šest dní. Na to začala obleva a trvala až do 29.12., potom přituhlo -4C. Konec roku byl odpoledne oznamován tradičním zvoněním obecním zvonkem /pí Turpišová/. Silvestr skončen tancem a pitím v Mexiku.

NOVINKY v městské knihovně

Současná česká literatura

P. Šabach: Hovno hoří (povídky)
M. Viewegh: Účastníci zájezdu
Z. Svěrák : Kolja
S. Rudolf: Moje paličaté IQ
J. Topol: Sestra
L. Lanczová: Super kotata (dívčí)
L. Vaňková: Žena pro třetího krále (historická)
B. Chlupová: Daň ze štěstí (dívčí)
M. Harasimová: Když svítí hvězdy (dívčí)
I. Herciková: Klára, holub růžový
L. Procházková: Růžová dáma

Napínavé

H. Safar: Evakuace
A. Klavan: Hodina zvířat
J. Berman: Nezvaný host
J. Scott: Ztracen v Himaláji
R. Coks: Úplné zatmění
V. Smith: Když loví lev, čas zemřít (Afrika)
R. Thomas: Tři případy soukromých detektivů
D. Francis: Kouřová clona
R. Cook: Epidemie
T.H. Block: Peklo v oblacích
K. Follet: Oko jehly (špionáž)
L. Block: Tři případy a Mathew Scudder

Rodinné

J. Michael: Sabrina a Stephanie
H. Robbins: Rivalové
D. Steel: Palomino

N. Evans: Zařikávač koní
V. Andrews: Rubínová zář, perla v mlze
I. Achilles: Šest tisíc km touhy

Hunor

C. Hiaasen: Jak nám zobák nart
J. Canifield a
M.V. Hansen: Slepíci polévka pro duši (povídky)
R. Brautigan: V melounovém cukru

Fantastické

K.E. Wagner: Conan-Cesta králů
L.S.de Camp-I.Carter: Conan z Aquilone, Conan-muž s mečem
T. Pratchett: Velká jízda, Pyramidy
C. Barker: Zloděj duší

Historické

J. Higgins: Orel přistál (válečné)
Ch. Ryan: Jediný unkl (válečné)
O. Preussler: Útek do Egypta přes království české
N. Gordon: Ranhojič
V. Němec: Vysoký pán konopištský

Naučné

Ch. Forth: Skryté síly (záhady)
E. Fromm: Umění milovat
G. Wattermann: Nové barvy pro krásu
M. Kushi: Makrobiotika
G. Rubenbauer: Euro 96
R. Davies: Zázračná zmizení (záhady/

Americký hit

Barvy moci - dramatický příběh z velkého světa politiky a boje o moc, ve kterém poznáváme skutečné události a postavy.
I. Řehořová

SPORT

Odbíjená - ženy

Krajský přebor odbíjené ukončil 30. listopadu svou první polovinu soutěže. Po 14 odehraných zápasech skončilo naše družstvo na pěkném druhém místě za družstvem Hradce Králové. Za námi zůstala družstva Kvasin, Jičina, Rokytnice, Červeného Kostelce, Žacléře a Náchoda. Nový hrací systém se zatím osvědčil, neboť úroveň hry v hale je opravdu vyšší. Musí však hala mít určité parametry, což na příklad není v Červeném Kostelci, kde napastované parkety vyhovují pouze pro taneční účely, nikoli však pro odbíjenou.

Další problém nového herního systému je doprava v zimním období.

Zima teprve začíná a doprava osobními auty je velice problematická. Doufáme, že na další mistrovská utkání bude zdárně vyřešena a s ní i další problémy /např. sobotní tréninky fotbalistů a domácí mistrovská utkání v lednu a únoru/.

Děkujeme všem příznivcům odbíjené a přejeme hodně zdraví do nového roku.

Marketa Zelinková

KČT

Vysoký KČT uspořádal v sobotu 23.11. 96 tradiční turistickou akci "Zamykání cest". Trasa vedla z Vysokého nejprve do Zlaté Olešnice. Na Vrších u Andulky jsme si poseděli a společně shlédli video z našeho letního putování za krásami Slovenska. Znovu jsme prožívali všechny ty nádherné výlety po Roháčích a vzpomínali na milé slovenské přátele. Dále jsme pokračovali na Příchovice, Štěpánku, Paseky a do Sklenářic. Ve Sklenářicích jsme zakončili hezký a úspěšný turistický den dobrou večeří a tancem na myslivecké poslední leži. Účast 26 osob, každý ušel 24 kilometrů. Všichni jsme měli z posledního letošního výletu dobrý pocit.

J. Jirouš

Na závěr vánočního rozjímání neradostná zpráva: v noci na 3. prosince došlo ve Vysokém k požáru v Zákostelí.

Z dosud neznámých příčin vypukl požár v domě čp. 5 (bývalé Albrechtovo) a rozšířil se i na objekt čp. 6 (majitelka pí M. Šaldová) a poškodil též čp. 2 (býv. Svárovští) a čp. 4 (býv. Smetanovo). MěÚ děkuje všem, kteří v časných ranních hodinách přispěchali a podíleli se na likvidaci požáru.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Životní jubilea oslavili:

Sklenářice:

18.12. Miloslav Hartych 72 let
31.12. Marie Habová 75 let

Stará Ves:

01.12. Miroslav Kluc 74 let

Tríč:

01.12. Ludmila Steinerová 84 let
07.12. Božena Kučerová 86 let

Vysoké n. J.:

03.12. Vladimír Hladík 71 let
10.12. Vilemína Tichá 73 let
12.12. Milada Soukupová 73 let
13.12. Antonín Štekr 90 let
Václav Fohl 80 let
17.12. Bohumil Svoboda 70 let
21.12. Lidmila Kubičková 76 let
24.12. Zdeňka Junková 72 let
25.12. Antonie Cziganová 86 let
28.12. Anna Dvořáková 85 let
30.12. Miloslav Chvalina 89 let
31.12. Josef Soukup 75 let

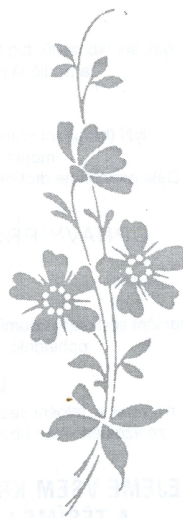
Helkovice:

25.12. Josef Vrkoslav 70 let

Do dalších let přejeme hodně zdraví.

Narození:

Dne 22.11.1996 se narodila manželům Libuši a Michalu Doležalovým dcera Klára.

založeno 1989

**PRVNÍ PŮJČOVNA SPORTOVNÍCH POTŘEB
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU**

nabízí v zimní sezóně tyto služby

půjčování

lyží, snowboardů, big footů, saní, lyžařské obuvi, hůlek a brýlí
za tradičně nízké ceny se slevami pro děti

servis

lyží (broušení hran a skluznic strojně, opravy skluznic,
montáže vázání, voskování ...)

Dále provádíme drobné opravy lyžařské obuvi (přezky a pod.),
hůlek atd.

OPRAVY PROVÁDÍME DO 12 HODIN

a na počkání

prodej

tradiční sortiment upomínkových drobností, sportovních doplňků,
pohlednic, map a velký výběr bižuterie

ÚSCHOVNU

novinka letošní sezóny, kterou rádi využijí ti, kteří dojíždějí
ze vzdálenějších ubytoven, či nemají k dispozici automobil

**PŘEJEME VŠEM KRÁSNOU ZIMU V NAŠEM KRAJI
A TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU !**